

Z domova

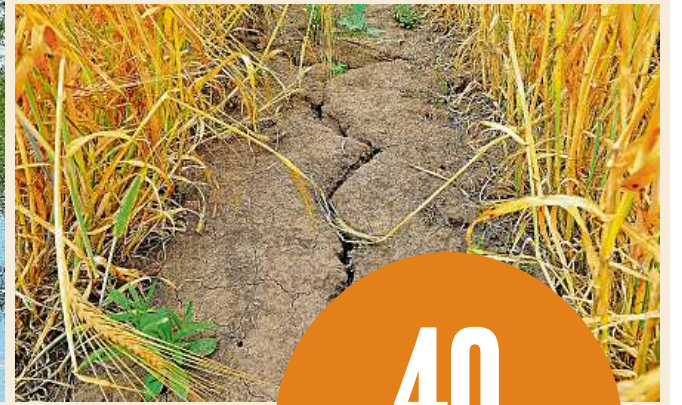
V okolí Ivanovic Pustiměřský potok vyschl a nízká hladina vody v rybníku odkryla kořeny stromů. 6x foto: Patrik Uhlíř, MAFRA

Zázračné, ale hříšné Poklady našich lázní

už zítra v časopise Doma DNES

Zemědělský dopad
Vojtěška měla být nyní
už půl metru vysoká.

40

O tolik procent je
v okolí Ivanovic kvůli
suchu nižší sklizeň.

79%

Takový je zatím letos
v Ivanovicích podíl
dnů bez deště.

Ani kapka deště

V Česku je několik míst, kde takřka neprší. A občasný liják suché půdě nepomůže.

Zuzana Brandová
redaktorka MF DNES

Místní chlapi tady na zamrzlém rybníku jako kluci hráli hokej. Dnes tu roste tráva a člověka neznalého regionální historie by ani nenapadlo, že tudy někdy tekla voda. Podle portálu Intersucho jsou Ivanovice na Hané nejsušším místem v Česku. Výrazné suchu tady od začátku roku trvalo v 79 procentech času – velmi zjednodušeně čtyři z pěti dnů.

Vyschlý rybník ale není jediným projevem sucha, které obec na Vyškovsku v posledních letech trápí. Přestože centrum třítisícového městečka zdobí barevné květinové záhony a zelené trávníky, místní nedostatek vody pocítují.

„Sucho samozřejmě vnímáme všichni, především na zahradách. Je vidět, že stromy tím trpí. Prší tady opravdu málo. Mní si nevzpomenou, kdy naposledy jsme zažili nějakou průtrž. To je jen tak dvakrát do roka. Když už zaprší, jde jen o malé přeháňky,“ popisuje Jaroslav Špargl z Ivanovic.

Cisterny s pitnou vodou nebo zákaz napouštění bazénů Ivanovičtí sice neznají, ale úbytek vody je patrný ve studních. „Jestli lidé dřív ve studni měli vodu ve třech metrech, dneska čerpají třeba z pěti, ale pořád vodu mají,“ říká ivanovický starosta Vlastislav Drobílek (KDU-ČSL).

Připojení na vodovod

I když Ivanovice podle Intersucha patří k nejsušším obcím, vyškovští vodohospodáři se omezení neobávají. „Vodní zdroje máme dostatečné, žádná omezení jsme zavádět nemuseli a ani je v budoucnu neplánujeme,“ říká za společnost Vodovody a kanalizace Vyškov Karel Hájek. Ta Ivanovicím zajišťuje dodávky pitné vody. Obec je napojena na skupinový vodovod, který vodu dodává z podzemního vrtu v pět kilometrů vzdálené Pustiměři.

Díky tomu si tak místní mohou užívat horké léto ve vlastním bazénu na zahradě. Sice tady skoro neprší, voda z kohoutku ale teče bez problémů. Hlavní nápor už navíc mají vodohospodáři za sebou. Nastal zhruba před měsícem, kdy lidé ve velkém napouštěli bazény.

„Žádali jsme je proto, aby napouštěli postupně. K žádným omezením dodávek vody ale nedošlo,“ dodává Hájek.

Záplavová oblast

Ivanovický starosta v souvislosti se suchem poukazuje na jeden paradox. I když Ivanovice patří k nejsuš-

„Sucho už je normální stav“

Ivanovice na Hané, Brničko poblíž Šumperka, Ponědraž na Jindřichohradecku či část Českého Krumlova v katastru nazvaná jako Přísečná-Domoradice. Co mají tyto čtyři obce z různých koutů republiky společného? Podle projektu Intersucho jsou v tomto roce zasažené největším suchem. Vyhýbají se jim bouřky a déšť je jen nárazový, vysvětluje klimatolog a člen výzkumného týmu projektu Intersucho Pavel Zahradniček.

Zjistili jste, že v Přísečné-Domoradicích zatím v letošním roce nepršelo. V Ivanovicích 79 procent dní z roku, v Brničku a Ponědraži bylo sucho ze 70 procent. Proč zrovna v těchto obcích skoro nezaprší?

Je to čistě náhoda. Prostě tam spadlo malé množství srážek. Charakter letošních srážek byl větší, když už zaprší, jde jen o malé přeháňky,“ popisuje Jaroslav Špargl z Ivanovic.

Třeba lidé v Ivanovicích se diví, proč zrovna u nich je výrazně větší sucho než jinde v zemi.

Střední a jižní Morava se se suchem potýkají pravidelně. Lidé už si na to asi zvykli. Obecně Česká republika od roku 2012 zažívá každý rok nějakou horší epizodu sucha, takže se sucho stává celkem normálním stavem. Letos je téměř na celém území Česka. Výjimkou jsou jižní Čechy. Mapa Intersucha sice ukázala, že v jižních Čechách jsou obce, kde je výrazné sucho, ve zbytku kraje ale koncem května spadl velký úhrn srážek. Je to však jen záležitost letošního roku, neplatí to dlouhodobě.

Hodně se mluví o tom, že sucho a teplo dosáhlo kritické hranice. Opravdu je v porovnání s uplynulými desítkami let situace tak špatná?

Sucho bylo a bude. Když se podíváme do minulosti, suchá léta se po-

někdy opakovala. Toto období není suchem úplně výjimečné, ale je výraznější.

Čím to je?

Více dnů za sebou významnější neprší a do toho jednou intenzivně zaprší. Statisticky to sice i ten jeden déšť srážkově vyrovná, ale pro zemědělce a přírodu je to naprosto nevhodné. Dvacet dní bez deště

50 let dopředu? Modely jsou hodně pesimistické. Epizody sucha budou častější. To ale neznamená, že nebudou povodně.

Pavel Zahradniček, klimatolog

půdu vysuší. Viz letošní velice teplý duben, květen a červen. A další věc, která hraje významnou roli, jsou teplé a suché zimy. Ty jsou tady posledních šest až sedm let a pravidelně po nich nastává suchá epizoda. V zimě sice může nadstandardně pršet, jenže příroda potřebuje

buje sníh, protože půda a podzemní vody se nejlépe doplňují ze sněhu.

Tento červenec zatím moc horký není, přes den občas zaprší. Může to pomoci?

Toto léto nejsou naštěstí tropické teploty, jenže zemědělcům už to moc nepomůže. Sklizeň začala předčasně. Co se týká podzemních vod, zatím to nevypadá na výrazné doplňování. Hlavní problém je ve spodní vrstvě, které tyhle přechodové bouřky vůbec nepomůžou. Můžou zlepšit jen horní vrstvu půdy do 40 centimetrů, ale hlubší vrstva mezi 40 až 100 centimetry reaguje pouze na dlouhodobější změny. Muselo by konstantně pršet. Když se ale podívám na předpověď, tento týden má být kolem 28 až 30 stupňů a dlouhodobější výhled zatím slibuje nadprůměrné teploty, takže se zlepšení očekávat nedá.

Bude sucho pokračovat i v následujících letech?

Myslíte třeba 50 let dopředu? Modely jsou bohužel hodně pesimistické a předpokládají, že epizody sucha budou častější a intenzivnější. To ale neznamená, že nebudou povodně či normální roky. Česko se pravděpodobně větších socioekonomických dopadů obávat nemusí. Problém budou mít spíše středomořské státy nebo Blízký východ.

– Dominika Hromková

Kde je v Česku největší sucho

(kolik procent roku nepršelo)

Zdroj: projekt Intersucho.cz.

ším obcím, nesplňují kritéria pro dotační program Dešťovka ministerstva životního prostředí. A leží v záplavovém území, takže místo zařízení pro chytání dešťové vody je v vyschlém Pustiměřském potoku nainstalovaná stupnice pro měření vodní hladiny.

„Trochu vody sem doteče, jen když se odpouští ivanovický rybník. V rámci protipovodňových opatření nám sem dali měřák, ale obávám se, že bude vždycky na suchu,“ podotýká Drobílek.

Poloviční sklizeň

Voda chybí hlavně na polích. Jeličko přímo v Ivanovicích sídlí pokusná stanice Výzkumného ústavu rostlinné výroby, mají zemědělci přesné záznamy o tom, jak se sucho podepisuje na plodinách. Praskliny v půdě na poli vidí i laik.

„Při pohledu na pšenici si můžeme všimnout menšího množství klasů. Kde by měly růst čtyři, vyrostl jen jeden. Porost sice není nižší, ale výrazně řídký, než by měl být,

a zrna jsou malá,“ ukazuje na poli za Ivanovicemi Miroslav Janeček z pokusné stanice.

Zemědělci teď mají plné ruce práce. Žně tady začaly o dva týdny dřív a podle odhadů zemědělců budou letošní výnosy o 40 procent menší, než je průměr. Na poli vedle pšenice roste vojtěška.

„Má sotva dvacet centimetrů a už kvete. Teď by správně měla mít přes půl metru,“ posteskuje si Janeček. Podle něj bude hodně záležet na počasí v dalších letech.

Že by zemědělci v suchých oblastech místo plodin náročných na vodu – jako je třeba vojtěška nebo cukrovka – začali pěstovat suchomilné rostliny, podle Janečka není příliš reálné.

Při dlouhodobém suchu je podle něj jednou z možností zaměřit se spíše na rané nebo více odolné odrůdy.

Podle dat, která výzkumný ústav sbírá, dosahoval v Ivanovicích dvacet let průměrný roční úhrn srážek přes 500 milimetrů. Obdobný byl ještě v roce 2014, pak ale prudce klesl a na letošní rok tady srážky odhadují jen na úroveň zhruba 350 milimetrů.

INZERCE

Umění a starožitnosti

Slovenské obrazy prodáte nejlépe na Slovensko. T.00421905659148, art@degas.sk

Motocykly

Koupím Moto, Auta a Dily, Škoda, Octavia, Tatra, Wartburg 311, JAWA, ČZ, PAV, 775262334

Užitková vozidla

Koupím Teru Vari nebo malotraktor TK, MT 8, Tel.: 774125492

Knihy a časopisy

Koupím velkou knižní pozůstalost. Knihy, příp. i starožitný a retro nábytek vhodný do stylové čítárny - knihovny, křesla, stůlek, lampu, aj. Praha a okolí. Tel. 603478873

Koupím

TERA-VARI, MF-70, TZ4K, MT8 koupím T: 603 897 100

Les koupím. Tel.: 777 014 870

Výkup všech hodiněk. Praha, Krameriova 3. Tel. 602303309.

KOUPÍM jakýkoliv starožitný nábytek i chromovaný do r.v.1970. Poškození nevdá. Daněk. Tel.603156533. E-mail: daneknabytek@seznam.cz

Zaplátím nejvyšší ceny za mince i sbírku, bankovky, hodinky, významné známky, odhad i po telefonu. Tel: 602 802 040

Koupím housle, violu, violoncello, kontrabas, i poškozené. T: 739907598